

“El problema és que les polítiques rurals es decidixen en despatxos de grans ciutats”

ENTREVISTA A

Anton Monner escriptor

L'escriptor i cronista gandesà Anton Monner publica 'El despoblament rural', un llibre d'articles i entrevistes que intenta buscar solucions al futur dels pobles interiors de l'Ebre.

Gandesà Oriol Gracià

Si a les comarques agrícoles, de muntanya i de secà tot continua com ha esdevingut els darrers cinquanta anys, la vida s'hi anirà extingint. El despoblament està deixant el territori sense gent, sense pagesos que conreen les terres, sense jòvens, ni activitat econòmica. Però la situació és reversible. Perquè el despoblament no és un fenomen inherent a la ruralitat i es pot combatre si es prenen les mesures adequades: la promoció del patrimoni agroalimentari i natural, els estímuls per als pagesos i ramaders, les ajudes a petits empresaris i hotelers, la cura de les escoles i serveis als nous vinguts, la millora de les carreteres i l'arribada de la fibra òptica als pobles, entre d'altres propostes. El debat fa anys que és sobre la taula, i ara el periodista i historiador gandesà Anton Monner l'ha intentat sintetitzar en el llibre *El despoblament rural*, un volum amb entrevistes i arti-

cles en el qual reflexiona sobre casos concrets del nostre entorn més proper.

Pregunta: Entre el 2011 i el 2016, les quatre comarques de l'Ebre van perdre 10.776 habitants, el 5,62% de la població. La situació és alarmant?

Resposta: Sí, però reversible si s'apliquen les mesures adequades. Els alcaldes i consellers comarcals reconeixen i lluiten per intentar revertir la situació. El problema és que les grans línies estratègiques les ha de prendre la Generalitat i el Govern espanyol i això fa que les polítiques rurals es decidixen als despatxos de la grans ciutats, sovint al marge de la gent que viu la territori.

P: Malgrat tot, hi han casos d'èxit que surten de la iniciativa local.

R: L'Ajuntament de Granadella, a la comarca de les Garrigues, ha creat incentius fiscals per a autònoms i empresaris i és dels pocs pobles petits de la província que ha

augmentat de població. Però amb estos incentius sovint no n'hi ha prou. El que cal és simplificar la burocràcia. No pot ser que per a posar en marxa una explotació agrícola hages de presentar documentació a sis o set departaments. Això genera desànim i molts emprenedors acaben abandonant projectes.

P: L'administració és poc flexible?

R: Un exemple molt clar: un pas- tor que es vol instal·lar a Caseres, ha rebut ajudes públiques per a im-

pulsar el seu projecte a 900 metres del poble i el departament d'Urbanisme li denega perquè cal que hi haja una distància d'un quilòmetre entre el nucli urbà i l'explotació. Per cent metres no tenim un pastor a Caseres i és una llàstima si tenim en compte que és un dels pobles que més població perd de la comarca de la Terra Alta. De casos d'este tipus n'hi han moltíssims i cal un canvi d'actitud de les administracions per a empoderar la gent, ge-

nerar llocs treball i assentar els jòvens al territori.

P: El món del vi sí que viu un moment d'esplendor.

P: A la Terra Alta hi han més de seixanta cellers, molts dels quals han rebut ajudes dels plans Leader de la Unió Europea. Els fons comunitaris han funcionat molt bé i sobretot han servit per a impulsar iniciatives locals, liderades per petits empresaris orgullosos del territori, que s'estimen la terra i que no volen renunciar al poble que els ha vist nèixer. Cal creure en els valors que la comarca pot oferir, perquè la retenció de població no acostuma a arribar dels grans projectes que venen de fora, encara que molta gent encara ho pense. Les grans empreses es deslocalitzen o acaben marxant.

P: La pandèmia de la Covid pot ajudar al canvi?

P: Els pobles, i especialment els caps de comarca, poden atreure una població urbana interessada per noves activitats i una vida més propera a la naturalesa i menys apressada. També poden estimular el retorn de jòvens que han marxat a estudiar a fora. Viure en el poble és més barat i això ens va a favor. Si aconseguim consolidar bons serveis, bones infraestructures i estimular projectes locals, el món rural pot oferir grans possibilitats. A Gandesà, per exemple, durant el confinament s'hi han empadronat 125 persones. Ara bé, aquells que es vulguen dedicar a l'agricultura i la ramaderia han de tenir clar que la vida de pagès és molt sacrificada i la gent jove cada vegada vol menys compromisos i sacrificis.